

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Doctrina Theologica D. Gummari Huygens In Quibusdam Speciminibus Exhibita

Amstelbeeck, Rudolf von

Coloniæ Agrippinæ, 1691

§. 13. Doctrina D. Gummari Huygens de interrogandis Pœnitentibus in
materia lubrica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39044

de Confessione , quam non sequatur absolutio.

Quia verò in comperto est , eam praxim valde familiarem fuisse viris sanctitate eminentibus , ut & argumento inde formato occurrat ; *Si quis* , inquit *ibid pag. 145. eo enitatur , ut illorum assequatur dispositionem , sequatur & confitentes ; non improbabitur.* Reliquam ergo turbam piorum hominum , qui non sunt sanctitate eminentes , jubet esse contentos frequenti confessione venialium , quam non sequatur absolutio.

§. 13.

*Doctrina D. Gummari Huygens
de interrogandis Pœnitentibus
in materia lubrica.*

Circa illas interrogationes sustinuit 9. Febr. 1680. Conclusionem 1. assertionem hanc. *Pœnitentes de peccatis impudicitia, etsi nihil eorum ultro aperiant, frequenter admodum sunt interrogandi.*

Conformis est hæc doctrinæ, quam tradit in Comp. impresso 1684. pag. 251. & 252. *Quod pœnitentium multi examinandi sunt*
cir-

circa peccata contra castitatem, etiam occultiora, & quæ apud se solos committunt, hæc tria evincunt: peccatorum istorum frequentia, pudor qui illorum declarationem impedit, & ignorantia, cum qua sæpe committuntur.

Doctrinam hanc in *dam. Comp. pag. 21.* urserat etiam injiciendo scrupulos. Sequitur illos Confessarios non debite fungi suo officio, qui pœnitentes suos numquam examinandos putent in iis, quæ sunt contra jus nature, dum istorum ultro non faciunt mentionem: nec excusare se possunt, quod æstiment ignorantiam invincibilem juris nature, excusare ista peccata, nisi omnem ferè instructionem eo titulo è Christianismo eliminandam putent.

Hæc generica posuerat. Pergit dein in *Thesibus de Castitate*, quibus præsedit mense Junio 1690. Conclusionem 4. in qua agit de modo confitentes super vitiis luxuriæ examinandi & instruendi, proponere speciatim, circa quæ unaquæque ætas pro suo, quem obtinet, statu examinari debeat. Postquam præmiserat pedetentim & à generalioribus esse incipiendum; à pueris sic exorditur *Conclus. cit. §. 2. pag. 42. colum. 2. ex. gr. à pueris petendo, an ludant aliquando cum aliis pueris, in horreis, stabulis, granariis, aut aliis locis, ubi non videntur.*

Item

Item an dormiant soli; & si cum aliis, cum quibus? Præterea utrum alius vel alia voluerit tetangere, vel à te tangi inhonestè.

Ab adolescentibus vel puellis magis adultis: an habeant conversationem cum personis alterius sexus: an audiverint illâ occasione impudica: an sollicitatæ fuerint ab adolescentibus ad impudica: an ipsi impudica aliqua proposuerint, vel facere inceperint.

Porrò ab istis generalibus descendendum est ad magis particularia magisque pudenda, de quibus postea.

Explanans dein illa particularia circa singulas ætates, ibid. §. 4. pag. 45. col. 2. præmittit hæc. Pueri examinandi sunt de illis, ratione quorum pueri generatim, vel speciatim hi pueri (puta Rusticani, alentes cuniculos, columbas &c.) attenta notitiâ quam de illis habet Confessarius, iudicare debet esse morale periculum, ne, si examen omittat, pueri vel non curentur à præteritis, vel non præserventur à futuris, vel Sacramentum suscipiant indigne; vel pro ut sæpe, ne omnia illa eveniant.

Tum subdit pag. ead. & seq. Ordinariè & maximè videntur periclitari ratione tactuum impudicorum mutui corporis, non solum cum aliis pueris, sed etiam cum famulis & ancillis condormientibus: deinde ratione similibus tactuum proprii corporis: præterea ratione aspectuum impudico-

rum & collocationum. De omnibus illis proinde examinandi sunt.

Modus conveniens videtur ordinariè ille, quem §. 2. descripsimus, incipiendo nimirum à generatioribus, item à levioribus; quibus præmissis, interrogari poterunt: an aliquando cum aliis luserint scædos aliquos aut inhonestos lusus? Sin ita; quales isti fuerint? Similiter, an ejusmodi aspectus admiserint vel commiserint respectu aliorum?

Pariter de ejusmodi scædis vel inhonestis respectu proprii corporis interrogari poterunt, pro ut etiam de locutionibus & auditionibus rerum turpium sive obscenarum.

A pueris transit ad Adultos; circa quos ibidem §. 2. pag. 46. col. 2. agens de modo, quo etiam adulti examinentur sine magna confusione de peccatis impudiciæ in pueritia commissis, subnectit sequentia.

Primò admodum frequens esse, quod in pueritia committantur multa per ignorantiam contra castitatem, adeoque non mirum fore, si etiam ipsi, id est, pœnitenti quocum agit, quandoque talia evenerint; pro ut etiam quibusdam aliis jam eminenter castis. Poteruntque à Confessario per modum exempli, & quasi conjiciendo allegari illa impudica, quibus hunc pœnitentem suspicatur fuisse fortassis subjectum. Quin subinde juvabit etiam deteriora aliqua, nimirum per modum exempli, proponere,
ut

ut hac ratione pœnitens faciliteretur ad confitendum sua, quæ sunt minora.

Secundò præfari poterit in hunc modum : reperiuntur qui in iuventute quædam commiserunt, ratione quorum postea sunt admodum anxii ac dubii, num ea debuerint exprimi in confessione ; nihil autem esse facilius, quam se ab ejusmodi anxietate expedire. Quibus præmissis, interrogari poterit pœnitens, an tale quid ipsi aliquando evenerit ? Præterea ; an illud postea fuerit confessus ? Si Respondeat se confessum non fuisse : rogandus erit pœnitens, ut illud jam dicere non erubescat : quandoquidem sit commune ex ignorantia quædam committi contra castitatem, quæ, etsi in se sint satis pudenda ; nihilominus in ista ætate frequenter committuntur : atque hinc facillimè habetur occasio ulterius procedendi.

Quo ad personas nobiles, audi eum §. 6. pag. 47. col. 1. & 2. Quod ad particularia attinet respectu pœnitentium qui nobiles sunt, convenit eos servatis servandis examinare de consensu in delectationes impudicas, saltem sub conditione conjugii cum aliquo vel aliqua generatim, vel cum hoc illave speciatim. Ab isto consensu jam admissio potest procedi ad interrogandum de fœdis corporis commotionibus, atque ulterius ad pollutiones in proprio corpore inde fortasse secutas, & ad consensum, etiam expressum, in illas delectationes.

Simi-

Similiter personæ nubiles examinanda sunt circa externa, incipiendo iterum à generalioribus & minus pudendis; de conversatione scilicet cum personis alterius sexus, & de venereis aspectibus, de locutionibus & cantilenis venereis, osculis, & de scædioribus inter hæc, de venereis tactibus, & absurdis amplexibus, & de abominandis quibusdam inter hos absurditatibus, quas insinuavimus Conc. 2. §. 7.

Ibid, pag. 48. Col. 1. *Iidem etiam examinandi sunt de conversatione, & præcipuè condormitione cum personis ejusdem sexus, petendo an soli dormiant, an non: si non, an per visum, colloctiones, aut tactus nihil indecori mutuo respectu committant.*

Et si quidem honestiores sunt, de his examinari poterunt modo aliquo, qui respondet æstimationi, quam de illis habemus: si verò sint absurdi, examinandi sunt quasi supponendo quod committant, de quibus interrogantur.

Personæ nubiles quoque examinanda sunt de aspectibus inhonestis proprii corporis: etiam ille, quæ nihil inhonesti faciunt aut admittunt respectu personarum alterius sexus, etiam respectu aliarum ejusdem sexus.

§. verò 12. pag. 52. Col. 1. hanc Confessariis dat admonitionem. Confessarium scire oportet, officii sui esse, ut suos libe-

D

rare

rare ac præservare conetur à mortalibus omnibus, adeoque non tantum à commissis & committendis per executionem in propria persona, sed etiam ab illis, quæ vocantur peccata aliena; sive quorum reatus spectat ad ipsos, etiamsi executio fiat per personam alienam.

Nauseat calamus & animus pluribus prosequi materiam fœdam, de qua variis paragraphis examen præscribit institui cum personis, quæ voto vel habitu externo castitatem profitentur; qui peccatum fornicationis commiserunt; qui conjugium jam ineunt; aut conjugati sunt; qui vidui & viduæ, &c.

Non notabo etiam Censurâ duriore instructiones has. Non dissimulabo tamen, eas adversari directè, Primò Decretis & Statutis Synodi Mechliniensis habitæ Anno 1609. & Buscoducensis celebratæ Anno 1612. Secundò, Mandatis Episcoporum in Formulis consuetis Approbationis Confessariorum. Audi de hac re Synodum Mechliniensem tit. 5. de Sacramento Pœnitentiæ cap. 1. Confessarii prudentes sint ac circumspecti, non solum in injungendis pœnitentiis (ideoque etiam pro peccato occulto pœnitentiam publicam non imponant) verum etiam in examinando pœnitentes, præsertim
cit-

circa vitia carnis ; ne indiscretis interrogationibus eos doceant peccata quæ ignorant , vel aliter scandalisent. Eadem ad verbum habet Buscoducense tit. 6. cap. 10.

Instructio , quam Confessariis in formula Approbationis dat Illustrissimus Mechliniensis , hæc est : In primis monentur seriò omnes & singuli Confessarii , ut parcè , castè , & valde cautè interrogent circa peccata carnis , non solum quando Virgines habent confitentes , sed etiam quando conjugatos , aut quoscumque calibes. Iisdem planè verbis instructionem pro suis Confessariis cum Synodo Namurcensi habita 1659. titulo 5 cap. 16. exprimunt Illustrissimi Gandensis , Bruggensis , Ruremundensis , Vicariatus Iprensis ; & ferè Illustrissimus Antverpiensis.

Accipe etiam S. Carolum Borromæum in instructionibus Confessoriorum pag. 172. In peccatis verò luxuria summam animi solertiam cum pari circumspectione verborum debet usurpare. Itaque cum in iis speciem peccati & circumstantias , quæ multum præggravant illud , satis intellexerit , ulterius nihil studeat inquirere. Pergit pag. 173. Præ cæteris tamen providus cautusque sit oportet , ac modum congruentem sciat , quo pueri ac puella interrogentur , ne fortè quæ prius ignorabant , eos doceat. Sapien-